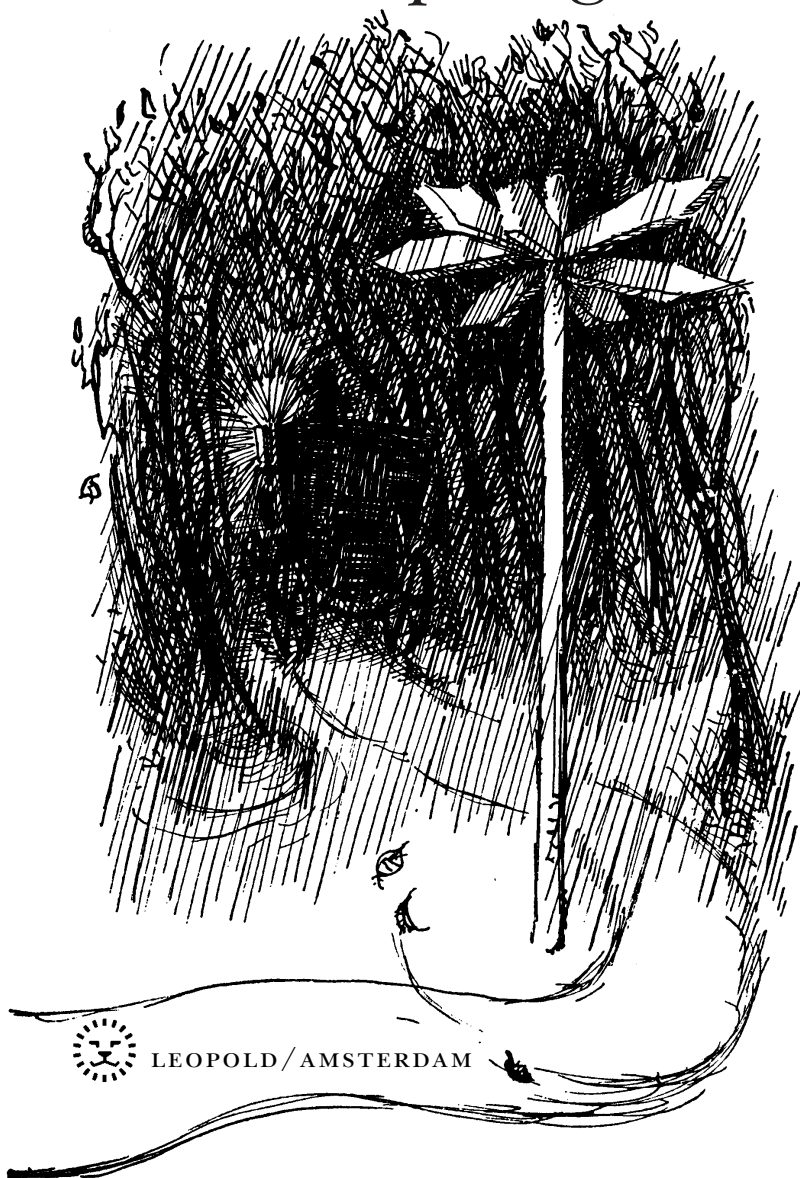

TONKE DRAGT

De Zevensprong

LEOPOLD/AMSTERDAM

1 Frans krijgt een geheimzinnige brief

En daarmee begint het verhaal

DAT IS ÉÉN

Het was drukkend heet, al stonden de ramen open, evenals de deur naar de gang. De kinderen waren een uur lang doodstil geweest, waarschijnlijk meer door de warmte dan door de boetpredikatie waar de meester de middag mee begonnen was. Nu waren ze bijna allemaal klaar met de langdradige les die ze hadden moeten overschrijven uit hun taalboek. De rust begon te verdwijnen – er klonk gefluister, een kuchje, onderdrukt gegiechel, geschuifel van voeten, gekraak van banken, geritsel van papier.

Frans van der Steg, die aan zijn tafel op het podium zat, keek verstoord op. Zijn strenge blik maakte echter weinig indruk, misschien ook omdat zijn bril op de punt van zijn neus was gezakt. Maar hij zei niets; hij had er gewoon geen zin in.

In de eerste klas*, aan het eind van de gang, werd gezongen.

*Heb je wel gehoord van de Zeven-, de Zeven-,
Heb je wel gehoord van de Zevensprong?*

Wat een dreinende dreuntoon, dacht Frans van der Steg.

*Ze zeggen dat ik niet dansen kan.
Ik kan dansen als een edelman.
Dat is één...*

‘Nou, ik zou niet kunnen dansen op dit tempo,’ zei hij hardop. ‘In de tijd dat zij bij zeven zijn gekomen, heb ik tot honderd geteld.’

---

* Tegenwoordig groep 3.

Het geroezemoes onder zijn leerlingen nam toe, maar voordat het in lawaai veranderde, maakte hij het stil door hard op zijn tafel te slaan. Vijfentwintig paar ogen keken hem aan. Frans beantwoordde de blik en deed toen alsof hij verderging met het nakijken van de schriften die voor hem lagen. Hij staarde naar de rode streep die hij onder de titel van Marjans opstel had gezet, DE GEHIJME SCHAD, en vroeg zich mistroostig af waarom hij eigenlijk zo zijn best deed zijn leerlingen goed te leren spellen. Hij wierp een blik op zijn horloge en hoorde de stem van Maarten, die op vragende toon zei: ‘Meester?’

Frans van der Steg keek weer op. Hij was er nog niet geheel aan gewend ‘meester’ genoemd te worden. Hij werkte nog maar kort in dit dorp en in de stad was hij ‘mijnheer’ geweest. Nu moest hij tegen Maarten zeggen: ‘Heb ik jou wat gevraagd?’ Maar in plaats daarvan zei hij: ‘Wat is er, Maarten?’

Opnieuw begon het geroezemoes. De kinderen zagen dat de meester niet boos meer was, en bovendien...

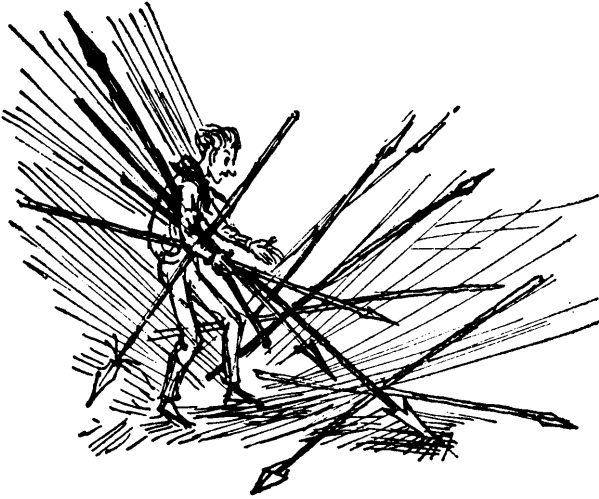
‘Het is vijf voor half vier,’ zei Maarten.

Vijf voor half vier was de tijd om op te ruimen, en in geen enkele klas ging dat zo vlug als in de vijfde*. Dat was zo sinds de eerste schooldag na de grote vakantie. Toen was het om vijf voor half vier juist zeer rumoerig geworden, maar dat had niet lang geduurd. Kees, een van de drukste jongens, had zogenaamd per ongeluk een grote doos kleurpotloden laten vallen, tot heimelijk plezier van zijn klasgenoten. Meester Van der Steg had zijn hoofd geschud en met een ernstig gezicht gezegd: ‘Kees, Kees, je denkt nu wel, dat dit niet erg is en dat dit alles gauw is opgeraapt – maar ik heb aan den lijve ondervonden welk een verschrikkelijke gevolgen zulk een onhandigheid kan hebben. Een vriend van mij deed eens hetzelfde; alleen waren het toen geen potloden die hij liet vallen, maar twee handen vol lansen en speren.’

Kees had de meester met een dom gezicht aangekeken, maar Maarten, die altijd sprak voordat hem iets werd gevraagd, had gekraaid: ‘Hè, lansen en speren? Hoe kan dat nou?’

---

* Tegenwoordig groep 7.

‘Lansen en speren,’ had de meester herhaald, ‘met ijzeren punten, die niet zo gauw breken als de punten van potloden. Maar een kabaal dat het maakte! En dat terwijl we midden in de nacht door het paleis slopen...’

‘Welk paleis?’

‘Het paleis van de koning van Torelore. We waren daar opgesloten als ratten in een val. Met de grootste moeite hadden we die speren uit de wapenzaal gestolen. En toen liet die stomeling ze op de grond kletteren! Natuurlijk werd iedereen wakker: de koning van Torelore, de koningin van Torelore, en alle krijgslieden met hun kromzwaarden. En ja, daarmee begon het festijn...’

Muisstil was het in de klas geworden toen de meester verder vertelde. Pas nadat de bel was gegaan barstten de kinderen los: ‘En toen? Wat gebeurde er toen?’

De meester kon hen toch niet naar huis laten gaan voordat ze hadden gehoord hoe hij het had klaargespeeld te ontsnappen uit de diepste kerker van het koningspaleis, met dikke koorden gebonden en bewaakt door een hongerige leeuw. Maar Frans van der Steg had droogjes gezegd dat Kees de potloden nog op moest rapen en hen weggestuurd met de belofte, dat hij een andere keer wel verder zou vertellen.

En dat had hij gedaan. Drie weken stond hij nu voor de vijfde klas en elke schooldag had hij verteld, onder het opruimen, van vijf voor half vier tot half vier, en op zaterdag veel langer, soms wel drie kwartier achter elkaar.

Zijn leerlingen hadden geluisterd naar het verhaal van zijn avonturen in het Rijk van Torelore, en naar het verslag van zijn reis terug naar huis, compleet met schipbreuk en een onbewoond eiland; ze wisten alles van zijn verblijf in een duister kasteel waar het spookte, en van zijn krachtmeting met de Verschrikkelijke Sneeuwman in de Himalaya.

‘t Is natuurlijk niet waar,’ zei Maarten wel eens. ‘U verzint maar wat.’

Dat begrepen de andere kinderen ook wel, maar daardoor werd hun belangstelling voor meesters avonturen niet minder. Misschien bestond hij in hun gedachten wel uit twee personen – de ene was gewoon hun onderwijzer, meester Van der Steg; de andere was een soort ridder zonder vrees of blaam, met haar als een rossige vlam, FRANS DE RODE, die het tegen ieder op kon nemen.

En nu kon alleen een nieuw avontuur deze warme, saaie middag nog goedmaken. Gisteren was Frans de Rode heelhuids teruggekeerd van een expeditie naar de regenwouden van Oerozawa – hij had nog een paar minuten voor het begin van een volgende onderneming.

Meester Van der Steg zette zijn bril recht, streek door zijn haar en schudde toen langzaam zijn hoofd.

‘Jongens,’ zei hij (dat zei hij altijd, hoewel er ook meisjes in de klas zaten), ‘ik ben moe.’ Hij wist dat hij zijn leerlingen teleurstelde, maar hij zou op dit ogenblik werkelijk niet weten wat hij moest vertellen. ‘Het zit namelijk zo,’ ging hij voort, ‘dat ik nog wacht...’

‘Waarop, meester?’ (Niet nodig mee te delen wie dat vroeg.)

‘Op een brief,’ zei de meester. Dat was het eerste antwoord dat hem inviel. ‘Een zeer gewichtige brief,’ voegde hij erbij. ‘Misschien komt die vanavond. De afzender is... onbekend en

onbemind... En ik hoop,' besloot hij, 'dat daarmee een nieuw avontuur begint, met een mysterieuze en gevaarvolle opdracht.'

Daar moesten ze het maar mee doen, vond hij. Als de schriften en boeken waren opgehaald zou het tijd zijn. Hij leunde achterover in zijn stoel, onderdrukte een geeuw en neuriede afwezig mee met de kinderen van de eerste klas, die nog eens het lied zongen van de Zevensprong.

Wat een weer! dacht Frans van der Steg, toen hij naar huis fietste. De hele vakantie is het niet zo warm geweest. Eigenlijk had ik met de kinderen naar buiten moeten gaan, in plaats van boos op ze te zijn omdat ze niet goed werkten.

In het huis waar hij op kamers woonde zat zijn hospita in de serre met een grote pot thee.

'Zo, ben je daar,' begroette ze hem. 'Je hebt zeker wel trek in een kopje.'

'Nou en of, mevrouw Bakker,' zei hij. 'U weet wat een mens nodig heeft na een dag hard werken. Zal ik de tuinstoelen uit de schuur halen? Dan kunnen we buiten zitten.'

'Ach nee, doe geen moeite,' zei zijn hospita. 'Dadelijk gaat het onweren en dan moeten we alles weer naar binnen brengen.'

Frans opende zijn mond om haar te vertellen dat er stralende zonneshijn was, maar toen hoorde hij donder rommelen in de verte, en hij zweeg.

'Als het eenmaal gaat regenen,' zei zijn hospita, 'is het met de zomer gedaan.'

Frans keek naar buiten en zag dikke zwarte wolken optrekken naar de zon. Hij zuchtte.

'Wil je een koekje, Frans?' vroeg zijn hospita. Ze noemde hem bij zijn voornaam, wat hij best vond, want ze was oud genoeg om zijn moeder te zijn. Hij zei altijd netjes 'mevrouw Bakker' tegen haar, maar in gedachten noemde hij haar 'tante Willemijn'. Hij wist haar voornaam en hij vond dat de titel 'tante' bij haar paste. Ze was blozend, gezet en kordaat en ze kookte verrukkelijk.

‘Ik ga vanavond weg,’ vertelde ze. ‘De burens hebben gevraagd of ik tv kom kijken. Er moet een mooi toneelstuk zijn. Jij kunt dus wel in de eetkamer werken, aan de grote tafel, als je veel paperassen hebt.’

‘Graag, dank u,’ zei Frans. Hij ging zitten, roerde in zijn thee en zuchtte weer. ‘Ik heb nog negentien opstellen na te kijken,’ voegde hij erbij, ‘en vijftientig dictees. Bovendien moet ik mijn huiswerk nog maken voor morgen.’

‘Dat is de grootste waanzin die ik ooit heb gehoord! Schoolmeesters behoren huiswerk op te geven, niet te maken.’

‘Ik wil hogerop komen,’ zei Frans, ‘en dus studeer ik vlijtig voor een extra akte.’

Zijn hospita keek hem afkeurend aan. ‘Wees toch tevreden met de plaats die je hebt! Mijn zoon wilde ook hogerop komen en waar heeft hem dat gebracht? Helemaal op het andere half-rond! Nou zit hij in Australië, mijn enige jongen en alles wat ik heb.’

‘Maar hij schrijft u heel veel brieven,’ sprak Frans opbeurend, ‘en hij stuurt u foto’s van uw kleinkinderen.’

‘Dat is waar,’ zei ze. ‘Ik verwacht er vandaag een. Ach, iets is altijd beter dan niets. De postbode is laat vandaag.’

‘Ik verwacht ook een brief,’ zei Frans lachend. ‘Een heel gewichtige nog wel; zo heb ik het verzonnen.’

‘Heb je weer iets verzonnen? Ik heb gehoord dat je de kinderen het hoofd op hol brengt met de krankzinnigste verhalen. Pas maar op dat de rollen niet worden omgedraaid. Wil je nog een kopje thee? Kijk eens hoe de lucht betreft! Ik ben blij dat ik vanavond alleen maar naar hiernaast hoef; we krijgen vast een verschrikkelijke bui.’

Mevrouw Willemijn Bakker kreeg gelijk: ’s avonds, na het eten, kletterde de regen tegen de ruiten. Frans zat aan de grote tafel, met al zijn paperassen uitgespreid op het rood pluchen kleed. Het waaide zo hard, dat de gordijnen bewogen, hoewel de ramen dicht waren. Overal in het huis kraakte het, en soms leek het alsof iemand in de gang liep te zuchten en te steunen.

Dat was natuurlijk niet zo; Frans was alleen thuis. Hij probeerde zijn aandacht bij zijn werk te bepalen, maar na een poosje stond hij op. Hij schoof een gordijn opzij en keek naar buiten. Een bliksemflits verblindde hem even en een ogenblik later dreunde er een geweldige donderslag.

Als dat maar nergens is ingeslagen, dacht hij.

Meteen daarna klonken er andere geluiden – ramen rammelden, deuren klapperden en sprongen open.

‘Wat is dat nou!’ zei Frans, en hij snelde de gang in.

Een windvlaag kwam hem tegemoet; de voordeur was opengevaaid. De koperen lantaarn in de hal zwaaide heen en weer en grillige schaduwen dansten op de muren. Regen striemde in Frans’ gezicht terwijl hij de deur met enige moeite dichtdeed. Toen pas zag hij dat er een brief op de mat lag. Hij raap-

te die op; de envelop was vochtig en de letters erop waren gevlekt. Toch las hij er duidelijk zijn eigen naam en adres uit.

‘Nou, nou,’ zei hij tot zichzelf. ‘Hier wordt mijn fantasie tot werkelijkheid – een brief voor mij, en dan nog wel zomaar naar binnen geblazen.’

Hij keek of de andere deuren en ramen goed gesloten waren, ging toen de kamer weer binnen en sneed, aan de grote tafel gezeten, de envelop open. Hij las de inhoud en bleef er een tijdje verwonderd naar staren. In een krachtig handschrift stond er het volgende:

Dinsdag, 22 september

Zeer geachte mijnheer Van der Steg,

Naar aanleiding van uw schrijven van de achttiende dezer zou ik gaarne een onderhoud met u hebben. Daar ik tamelijk afgelegen woon, zal ik mijn wagen sturen om u bij mij te brengen, op vrijdag 25 september a.s. om half acht (n.m.) precies.

Met de meeste hoogachting,

.....

De ondertekening was onleesbaar; Frans kon alleen duidelijk twee grote G's onderscheiden, met achter elk een r. *Gr... Gr...*

Maar dáárom trok hij zijn wenkbrauwen niet op. Hij was heel verbaasd, omdat hij geen brief had geschreven op de achttiende.

Toen begon hij te lachen. Het was natuurlijk een grap van de kinderen.

Maar wie van zijn leerlingen kon zo schrijven? Een vader, oom of oudere broer moest dat hebben gedaan.

Ken ik iemand die Gr... Gr... en nog wat heet? vroeg hij zich af. Nee, die bestaat niet; de handtekening is met opzet onleesbaar gemaakt.

Hij bekeek de brief aandachtig en daarna de envelop; die waren beide van mooi geschept papier, met een klein wapen in de hoek, waar hij ook een G in zag, met de kop van een kat erin.

Hij legde ze neer en sloeg een studieboek open. Na enkele minuten betrapte hij zich erop dat hij aan de brief zat te denken. Wat een onzin, wees hij zichzelf terecht. Een grap van de kinderen, anders niet. Ik moet daar morgen wel wat aan doen, want tenslotte verzin ik mijn avonturen, en zij hebben zich daar niet mee te bemoeien. *Naar aanleiding van uw schrijven van de achttiende...* Hoe komen ze erbij! Welke dag is het vandaag? Donderdag de vierentwintigste. Op de brief staat de datum van eergisteren... Ze hadden er beter *één april* op kunnen schrijven. Er zit natuurlijk geen postzegel... nee – er zit wél een postzegel op de envelop...

Hij bekeek de envelop nog eens en verbaasde zich opnieuw. De postzegel was afgestempeld in Langelaan (een dorp niet ver van het zijne), op de drieëntwintigste september!

‘Hoe kan dat...?’ mompelde hij. ‘Dat was gisteren, en pas vandaag heb ik ze iets over een brief gezegd. Ze moeten dat stempel vervalst hebben... maar zó slim zijn ze toch niet... Bovendien, ik kan niet zien hoe dat dan gedaan is; de envelop is gevlekt, maar er lijkt niet aan geknoeid.’

Hij nam zijn bril af en poetste peinzend de glazen. Wat regende het en hoe huilde de wind!

‘Een mooi begin voor een spookverhaal,’ zei hij spottend tot zichzelf. ‘Een brief die verstuurd is op een datum waarop-ie niet verzonden kan zijn. De afzender draagt de grimmige en gruwelijke naam van Gr... Gr... En morgen laat hij me halen in zijn wagen, om half acht precies. Wat denkt hij wel, dat hij mij de wet kan stellen?’

DAT WAS ÉÉN *en nu komt het tweede hoofdstuk*

2 Frans maakt een rit in het donker

In een rijtuig door de regen

DAT IS ÉÉN

Het was niet Maarten, die het eerst vroeg of het nieuwe avontuur van de meester al begonnen was. Marjan was hem voor, om kwart voor drie, toen ze zaten te tekenen.

‘Meester,’ zei ze, ‘wat stond er in de brief?’

Frans keek haar doordringend aan. Marjan zag eruit als een engel, maar dan een heel ondeugende, en ze maakte fantasierijke opstellen over geheime schatten in nog geheimere gangen. Maar haar schrift en spelling waren zo, dat de brief onmogelijk van haar kon zijn.

‘Waar heb je het over, Marjan?’ vroeg hij.

‘Over de brief die gisteren zou komen,’ zei ze. ‘U vertelde toch dat...’ Ze zweeg en kreeg een kleur.

Meester Van der Steg keek de klas rond. Alle kinderen starden hem aan. Samenzweerders zijn het, dacht hij. Ze weten er meer van dan ik – vast! En hij sprak langzaam: ‘Gisteravond, met een bliksemflits en een donderslag, kwam de brief binnenwaaien. Hij lag op de mat.’

De kinderen keken alsof ze werkelijk benieuwd waren naar wat volgen zou. ‘Ik was heel verwonderd,’ ging hij voort, ‘want de afzender is mij onbekend, terwijl hij mijn naam en adres wel wist...’

‘Maar u zei dat hij u zou schrijven,’ viel Maarten hem in de rede. ‘Dan moet u hem toch kennen! Ik bedoel...’

‘Houd je mond, Maarten,’ zei Frans van der Steg. ‘Ik heb jou niets gevraagd. Ik verwachtte een brief, dat is waar, maar niet deze...’ Hij zweeg, niet goed wetend hoe hij verder moest gaan. Tot nu toe had hij zijn verzonnen avonturen altijd zelf in

de hand gehad. Maar als de kinderen er wat mee te maken hadden, zou het niet aardig zijn de echte brief te verdonkere-manen. Dus zei hij: ‘Volgens de afzender van deze brief heb ik hem ook geschreven, de vorige week. Maar dat heb ik niet gedaan.’

‘Wat geheimzinnig,’ fluisterde Marjan. Haar ogen glinsterden en op haar neus zat een veeg groene verf.

‘Wie...’ begon Maarten. Hij stak snel zijn vinger op en vroeg beleefd: ‘Wie is de afzender, meester?’

‘Ik weet het niet. Hij noemt zich Gr... Gr...’ Frans draaide zich om en schreef het met grote letters op het bord. Hij begon er plezier in te krijgen. ‘Het klinkt als een grom of een grauw, vinden jullie ook niet?’ zei hij. ‘Ik denk dat het een grote, grimmige man is. Of misschien een grijnzende grijsaard. Gr... Gr..., een echte Isegrim.’

‘Een grapjas,’ zei Kees.

‘Een griezel!’ riep Maarten.

‘Hij wil dat ik vanavond bij hem op bezoek kom,’ vervolgde Frans. ‘Hij stuurt zijn wagen om mij te brengen naar zijn woning in het woud... Maar,’ voegde hij er op andere toon bij, ‘die wagen zal voor niets komen, want ik ben niet thuis.’ Dat was de waarheid; op vrijdagavond ging hij altijd naar de stad om lessen te volgen voor zijn studie.

Maar de kinderen vonden dat heel verkeerd. Niet thuis zijn als je door een grimmige griezel zou worden afgehaald om hem een bezoek te brengen – dat kon de meester toch niet menen!

Het kostte Frans enige moeite hen stil te krijgen.

‘Die mijnheer Gr... Gr... moet niet denken dat hij mij kan bevelen!’ zei hij vastbesloten. ‘Als hij me zo graag wil spreken moet hij maar bij mij komen. Dan zal ik hem wel eens vertellen wat ik van hem denk.’

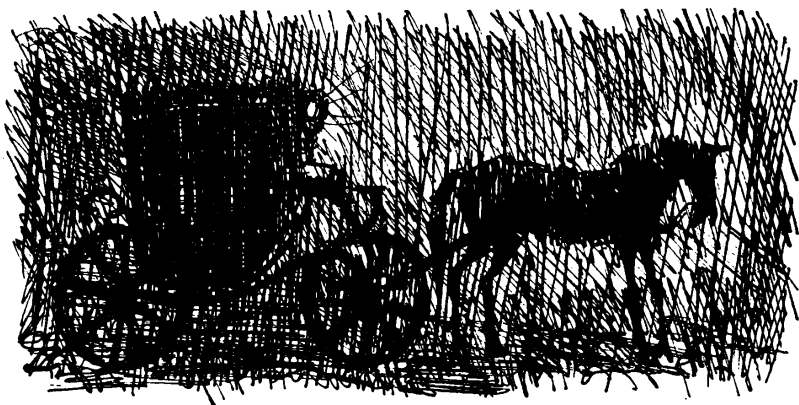
Om vijf voor half acht die avond deed Frans van der Steg zijn boeken in zijn tas. Even later sloeg hij een sjaal om zijn hals en hij vroeg zich af of hij op de fiets of met de bus naar de stad

zou gaan. Het regende nog steeds en hij besloot tot het laatste. Dan moet ik rennen, dacht hij; anders mis ik de bus nog.

Toen hij in de gang zijn jas aantrok, werd er gebeld. 'Ik doe wel open!' riep hij naar mevrouw Bakker, die in de keuken stond af te wassen. 'En dan ga ik ervandoor.'

Op de stoep stond een grote man in een donkere jas; hij had zijn kraag opgezet en zijn pet diep in de ogen gedrukt. Veel meer dan een dikke rode neus was er van zijn gezicht niet te zien. Hij stond daar in de storm, regen en hagel, en vroeg kortaf: 'Bent u mijnheer Van der Steg?'

'Ja, dat ben ik,' antwoordde Frans, en toen zag hij op straat voor het huis een rijtuig staan – een ouderwetse koets met een zwart paard ervoor.

't Is half acht,' zei de onbekende. 'Ik kom u halen.'

'Ja maar...' begon Frans.

Uit de keuken riep zijn hospita: 'Doe toch die deur dicht! Ik waai hier weg!'

'Stapt u in,' zei de man; hij draaide zich om en liep naar de koets.

Frans ging naar buiten en sloot de deur achter zich. Hij wilde de onbekende vertellen dat hij een andere afspraak had en dus niet mee kon gaan. Maar de man gaf hem daar niet de gelegenheid toe; hij klom op de bok en wees met een lange zweep naar het portier van het rijtuig.

‘Instappen!’ klonk het bevelend.

‘Ik zal daar gek zijn!’ sprak Frans van der Steg. Maar plotse-
ling nam de avontuurlijke geest uit zijn verhalen bezit van
hem. Waarom ook niet?

Hij stapte in, trok het portier dicht – en daar zat hij, met zijn
tas vol studieboeken naast zich. De koets kwam in beweging –
de wielen ratelden, de paardenhoeven klikklakten op het as-
falt, de wind gierde door de reten van de ramen en de regen
tikte op het dak. Het rijtuig leek steeds sneller voort te gaan,
het schommelde en wiebelde, en het was pikdonker binnen.

‘En ik b n gek,’ zei Frans tot zichzelf. ‘Nu spijbel ik van mijn
lessen en ik weet niet eens waar die norske koetsier me heen
brengt.’

De ramen waren ondoorzichtig; hij probeerde er een open
te maken, maar dat lukte hem niet. Een poosje bleef hij stil zit-
ten. Toen verhief hij zijn stem en riep: ‘H  koetsier, koetsier!
Koetsier, waar gaan we heen?’

Geen antwoord. Alleen geluiden van regen en wind, van
wielen en paardenhoeven. Hij begon nogmaals aan de ramen
te morrelen; hij rukte eraan en sloeg ertegen. En terwijl hij dat
deed (zonder enig resultaat), werd hij zich ervan bewust dat
hij deze situatie niet prettig vond. De koets maakte onver-
wacht een bocht, waardoor hij van de bank viel. Toen hij over-
eind gekrabbeld was, merkte hij dat de paardenhoeven veel
doffer klonken. Ze reden nu op een onverharde weg en moes-
ten het dorp dus verlaten hebben. *Daar ik tamelijk afgelegen
woon...*

Natuurlijk kon hij niet bang zijn – hij, Frans de Rode, de
Held van Torelore en Overwinnaar van de Verschrikkelijke
Sneeuwman!

Maar ik wou wel dat ik iets kon zien, dacht hij. Weer trachtte
hij een raam te openen. Hij kwam nu tot de ontdekking dat hij
het naar beneden moest schuiven; dat ging heel stroef, maar
tenslotte had hij succes. De wind woei om zijn oren, maar hij
kon naar buiten kijken.

Ja, ze reden op een landweg. Er hing een lantaarn aan de

buitenkant van de koets, maar het licht ervan was zwak en be-
woog steeds, zodat hij niet veel kon onderscheiden. Vaag zag
hij velden en een duistere lucht erboven. Van het dorp was
niets te bekennen – geen huis, geen schuur, geen boerderij.
Hij leunde uit het raam en schreeuwde naar de koetsier: ‘Hé,
daar, waar breng je me naartoe?’

De koetsier scheen niets te horen; hij liet zijn zweep knal-
len, zodat het rijtuig nog sneller reed.

Frans ging weer zitten. Hij werd nogal door elkaar gehotst
en hij kreeg het koud bovendien. Hij kon het raam niet weer
dicht krijgen en dus bleef hij maar naar buiten kijken.

Een aardig ritje, hield hij zichzelf voor. In een koets van
honderd jaar oud... de veren zijn tenminste niet al te best
meer en het zou me niet verwonderen als we dadelijk een wiel
verloren. En dat bij nacht en ontij... O nee, het kan niet veel
later zijn dan acht uur... Hij trachtte zich te herinneren of hij
deze koets al eens eerder had gezien – voor zover hij wist was
er geen zo in het dorp. Ze reden nu door een bos. Er waren
veel bossen in deze streek; hij had er al een paar fietstochtjes
gemaakt. Maar het was te donker om iets te herkennen.

Het rijtuig minderde vaart; hij leunde weer naar buiten en
meende tussen de bomen door een licht te zien. Ze gingen
weer een bocht om, bondsden door een kuil heen en kwamen
met een ruk tot stilstand.

Stilte; alleen geruis van regen.

‘Zijn we er?’ riep Frans de koetsier toe.

‘Nog niet,’ klonk diens stem bars. ‘Dit is de Zevensprong.’

‘Waar gaan we eigenlijk heen?’ vroeg Frans.

De koets rolde onverwacht nog een eindje vooruit en stond
toen weer stil. Ze waren op een open plek gekomen; Frans zag
een wegwijzer vlakbij. ‘Waar gaan we heen?’ vroeg hij nog-
maals.

‘Dat hoef ik u toch niet te vertellen,’ was het norske ant-
woord.

Nu werd Frans kwaad. Hij draaide aan de knop van het por-
tier, dat wonder boven wonder meteen openging, sprong de

koets uit, liep naar de bok toe en riep: ‘Wat is dit voor manier om mij te behandelen? Ik ga niet verder als het doel van deze tocht mij onbekend is.’

‘Mijnheer!’ baste de koetsier. ‘Nou moet u mij niet wijsmaken dat u nergens wat van weet!’ Hij maakte een gebaar met zijn zweep.

Frans keek rond. Ze stonden op een kruispunt van vele wegen en dichtbij zag hij de omtrek van een huis. Achter een der ramen brandde licht.

‘Als u niet gauw weer instapt,’ zei de koetsier, ‘wordt u kletsnat.’ Hij zei dat niet uit bezorgdheid, want zijn stem klonk dreigend toen hij erbij voegde: ‘Schiet op, alstublieft, anders komen we te laat.’

Frans deed een stap achteruit en trapte in een plas. Voor de tweede keer kroop er een gevoel in hem omhoog dat een beetje op angst leek. Hij wierp weer een blik naar het huis en zag een uithangbord opglanzen. Het was blijkbaar een café; hij kon dus niet ver van de bewoonde wereld zijn. Vastberaden sprak hij: ‘Ik rijd niet mee voordat ik weet wie u bent en wat het doel is van deze rit.’

‘Zoals u wenst, mijnheer!’ riep de koetsier. ‘Als u niet verder wilt dan de Zevensprong, blijft u dan bij de Zevensprong! Goeienavond.’

Hij klapte met zijn zweep en trok aan de teugels. De koets reed rakelings langs Frans heen, zodat modder tegen hem opspatte, en sloeg toen een der wegen in.

‘Als dit een grap is, gaat die te ver!’ zei de jongeman boos, terwijl hij het rijtuig nastarde totdat het uit zijn gezicht verdween. ‘Mij in de stromende regen achter te laten bij de Zevensprong. Zevensprong! Ik dacht dat het een lied was, of een dans...’

Maar daar was het café, waar hij kon schuilen en iets warmes drinken. Daarna zou hij naar huis terug moeten lopen, maar in dat probleem wilde hij zich liever nog niet verdiepen.

Het licht achter de ramen bewoog, en toen hij naar het gebouw toeliep, verdween het plotseling. Hij hield zijn pas even

in; wat duister was het nu! Het café zou toch niet gesloten zijn... Tastend zocht hij zijn weg naar de deur. Die was open en hij kon zo binnengaan. Daar was het nog donkerder, maar het was tenminste droog.

‘Hallo!’ riep hij. Zijn stem klonk vreemd en galmend. ‘Hallo!’ riep hij nog eens. ‘Is er volk hier?’

Niemand antwoordde.

Frans huiverde. Plotseling wist hij dat hij zich in een lege ruimte bevond, een vertrek zonder meubels of mensen. Hij kon geen hand voor ogen zien, maar zonet was er toch licht geweest... Geen schijnsel van een lamp, dat drong nu pas tot hem door, maar van een zaklantaarn of iets dergelijks. Dan moest er toch iemand in dit huis zijn! Hij spitste zijn oren, maar het geraas van de regen overstemde alle andere geluiden.

Aarzelend deed hij een paar stappen. Hij voelde nog een deur en ging een andere kamer binnen. Meteen stond hij weer in de regen... Dit gebouw kon niet bewoond zijn; het had niet eens een compleet dak.

Hij ging weer terug naar het eerste vertrek, leunde tegen een muur en balde zijn vuisten in de zakken van zijn jas. Als dit in een van zijn verhalen was gebeurd, had er in een van die zakken zeker een wapen gezeten!

Toen hield hij even zijn adem in. Boven zich zag hij licht door de reten van de zoldering. Het bewoog, verdween... en een ogenblik later scheen het fel in zijn gezicht.

Hij knipperde met zijn ogen. Recht voor hem was een trap, en iemand kwam naar beneden, met een brandende zaklantaarn in zijn hand.

Met een Brozem op een bromfiets

DAT IS TWEE

‘Wat doe jij hier?’ vroeg de onbekende, terwijl hij naderbij kwam. Hij was vrij klein en tener, en droeg een valhelm op

zijn hoofd. Zijn stem klonk jong en niet in het minst verbaasd. Frans was er echter zeker van dat hij hem nooit eerder had ontmoet.

‘Ik schuil,’ zei hij kortaf.

‘Ja, het regent bakstenen,’ zei de ander. Hij ging naast Frans staan en sloeg een paar maal tegen de muur. Enkele bakstenen rolden naar beneden.

Frans sprong opzij. ‘Pas op!’ zei hij kwaad.

‘Het zal niet lang meer duren of de hele boel dondert in elkaar,’ zei de jongeman opgewekt. ‘Hoi Jan!’ riep hij met een hand aan zijn mond. ‘Breng ons iets te drinken!’ Hij wendde zich weer tot Frans en vroeg: ‘Je dacht toch niet dat dit een café was?’ Tegelijkertijd scheen hij hem weer met zijn zaklantaarn in het gezicht.

Frans vond dit buitengewoon onaangenaam – niet alleen omdat hij nu niets meer kon zien, maar ook omdat hij zich belachelijk voelde. ‘Dit is toch een café geweest,’ zei hij strak.

‘Geweest ja. De Tent van Toereloer.’

‘Van Torelore?’ zei Frans verbaasd.

‘Toereloer, Jan Toereloer, de duvel en z’n moeder,’ rijmde de jonge stem uit de duisternis. ‘Maar nu is-ie weg, en dit is een spookhuis... een spook-café,’ verbeterde hij zichzelf.

Frans deed een stap om uit het hinderlijke licht te komen. Maar het schijnsel volgde hem en de stem vroeg: ‘Wie ben je eigenlijk en wat voer je hier uit?’

‘Mijn naam is Van der Steg,’ antwoordde Frans afgemeten. ‘Wil je eens ophouden mij in mijn ogen te schijnen? En wie ben jij, als ik het vragen mag?’

De ander richtte de zaklantaarn op zichzelf. Frans zag nu dat hij nog maar een jongen was, ongeveer zestien jaar oud. Behalve een valhelm droeg hij een zwartleren jak.

‘En een spijkerbroek en puntlaarzen,’ sprak de jongen, terwijl hij het licht erop liet vallen. Daarna liet hij Frans zijn gezicht weer zien; dat keek hem spottend en brutaal aan. ‘Ik ben een Brozem,’ zei hij.

‘O,’ zei Frans. ‘En hoe heet je?’

‘Ik noem mij een Brozem en ik ben een brozem,’ antwoordde de jongen. ‘Mijn brommer staat buiten.’

‘En wat voer je hier uit?’

‘Nu pik je me mijn vraag af,’ zei de Brozem. ‘Ik vroeg dat het eerst. Waarom kwam je hier in die idiote ouwe koets? Heb je soms een afspraakje?’ Hij grijnsde en voegde erbij: ‘Denk maar niet dat ze naar dit griezelige hol zal komen. Het spookt hier na zonsondergang.’

‘Sta niet zo te dazen,’ zei Frans geprikkeld. ‘Als ik het goed bedenk gaan mijn zaken je niets aan. Maar misschien de jouwe mij wel.’

‘O ja?’ zei de Brozem. ‘Mij best; toevallig kan ik je net gebruiken. Ik heb me gek gezocht naar een pakje sigaretten dat ik hier heb laten liggen...’

‘En ik mag je zeker helpen met zoeken?’ zei Frans sarcastisch. Hij geloofde er geen woord van.

‘Je kunt het proberen,’ zei de Brozem. Hij liet het licht van zijn lantaarn door het vertrek dwalen. Dit was eens de gelagkamer geweest, maar nu was alles leeg en kaal, vuil en vervallen. ‘Je zult het toch niet vinden,’ ging de Brozem voort. ‘Er zitten drie sigaretten in, en mijn vrienden hebben er een doodskop op getekend en er hun handtekening op gezet.’

De lichtcirkel bleef staan bij een gat in de zoldering en glinsterde op een spinnenweb met een dikke spin erin.

‘Ik ben hier om een weddenschap,’ vervolgde de Brozem. ‘Vanmiddag waren we hier, ik en m’n vrienden, en toen zeiden ze dat ik hier vast niet na zonsondergang heen durfde te gaan. Ik heb met ze gewed dat ik het wel zou doen. Als bewijs moet ik het pakje meenemen dat ze hier hebben neergelegd... Zeg, jij hebt het toch niet?’

‘Natuurlijk niet,’ zei Frans. ‘Ik kwam hier later dan jij.’

Boven zijn hoofd klonk plotseling een slag, alsof er iets viel. Hij schrok er even van.

‘Nou, jij bent ook een bangerd!’ zei de Brozem minachtend. ‘Er is gewoon weer een dakpan afgewaaid. Moet je daarom zo staan te trillen?’

Frans keek naar de zoldering. Hoorde hij daar een voetstap? De Brozem pakte zijn arm. ‘Luister eens,’ zei hij. ‘Ik moet terug zijn voordat de tweede voorstelling begint...’

‘Welke voorstelling?’ vroeg Frans.

De Brozem keek hem aan met ronde, donkere ogen. ‘We zouden naar de bioscoop gaan,’ zei hij, ‘en zij houden me vrij als ik win. Jij kunt bewijzen dat ik hier ben geweest; je moet met me meegaan als getuige.’

‘Waarom zou ik...?’ begon Frans.

‘Ik neem je mee, achterop mijn brommer. Dan heb je meteen een lift naar de stad. Of ben je van plan naar huis te lopen?’

‘Je weet niet eens waar ik woon!’

‘En dat zal mij ook een zorg zijn,’ sprak de Brozem. ‘Kom, ga mee; we zijn er in twintig minuten.’

Dit voorstel was misschien zo gek niet, dacht Frans. Hij vertrouwde de Brozem niet erg, maar als hij eenmaal in de stad was, kon hij gemakkelijk thuiskomen. Voor zijn lessen was hij toch te laat. Plotseling vloekte hij zacht.

‘Wat is er?’ vroeg de Brozem.

‘Ik heb mijn boekentas in de koets laten liggen,’ zei Frans, ‘en nu is die ellendeling van een koetsier ermee vandoor. Weet jij wie hij is?’

‘Dat moet je mij niet vragen,’ zei de Brozem. ‘Jij hebt in dat ding gereden, ik niet! Ik vind jou een rare.’

Hij heeft nog gelijk ook, dacht Frans. Maar hardop zei hij: ‘Als je wilt dat ik als je getuige optreed, moet je wat beleefder tegen me zijn.’

‘Goed, goed!’ riep de Brozem. ‘Kom mee.’

Even later zat de jongen in fiere houding op zijn bromfiets. Hij liet de motor knetteren en de felle lichtbundel van de voorlamp glinsterde op het regengordijn.

Frans klom achterop. Zeven wegen moesten hier zijn, maar hij had er geen flauw idee van welke weg naar de stad voerde. Eigenlijk was het een geluk dat hij de Brozem had ontmoet – hoe had hij anders de weg naar huis kunnen vinden?

Maar toen ze met veel lawaai vooruit schoten, begon hij er anders over te denken. Niet alleen omdat hij steeds natter en kouder werd, maar nog meer omdat hij ieder ogenblik vreesde dat het zijn laatste zou zijn. De Brozem rééd... hij raasde sneller en sneller voort, en scheurde door de bochten.

‘Onverantwoordelijk,’ zei Frans tot zichzelf, terwijl hij boomstammen langs zag flitsen en de wind hem om de oren float. In de koets had hij een heel wat kalmer rit gehad. Soms meende hij de Brozem te horen zingen boven het kabaal van de motor uit; die scheen er plezier in te hebben.

Echt iets voor hem; hij wil me natuurlijk bang maken, dacht Frans van der Steg. De Held van Torelore zette echter zijn tanden op elkaar en sprak grimmig tot zichzelf: ‘Dat zal hem niet lukken!’

Toch haalde hij verlicht adem toen ze op een asfaltweg kwamen, waar een bord een maximumsnelheid voorschreef. De Brozem minderde vaart (hoewel hij zonder twijfel boven het maximum bleef) en riep over zijn schouder: ‘Nog geen tien voor negen op de kerkklok. Ik heb mijn record gebroken!’

‘En daarbij niet eens je nek gebroken!’ riep Frans terug. ‘Gefeliciteerd!’

Korte tijd later reden ze de stad in, en tegen negenen stopten ze voor een patates-frites tent. Aan de overkant was een bioscoop; een paar nozems hingen daar rond. Een van hen zag de Brozem en floot schrill.

‘Zijn dat je vrienden?’ vroeg Frans.

‘De hoofdfilm is nog niet begonnen,’ zei de Brozem op afwezige toon. ‘Ik ga eerst frites eten. Wat een rotweer! Kom mee.’

Ze namen elk een zakje patates. Frans wreef zijn bril schoon, zette hem weer op en keek de Brozem aandachtig aan. Voor het eerst kon hij hem nu goed zien. De Brozem nam hem net zo onderzoekend op. Toen zei hij: ‘Wacht hier even op me,’ en liep weg. Frans zag hem de straat oversteken en praten met de nozems voor het bioscooptheater.

‘Twee porties,’ zei de eigenaar van de patates-frites tent, ‘dat is zeventig cent.’

Frans betaalde, en toen hij weer keek, was er voor de bioscoop geen sterveling meer te bekennen. Hij wachtte een paar minuten, stak toen ook de straat over en liep de hal van het theater in. De Brozem en zijn vrienden waren er niet. Alleen een portier bij de kassa keek hem verwachtingsvol aan en vroeg: ‘Een plaats, mijnheer?’

‘Nee, dank u,’ zei Frans. ‘Ik wacht op iemand.’

Hij stelde zich zo op dat hij de patates-frites tent in het oog kon houden, en bleef een poosje staan. De bromfiets stond er nog, maar de Brozem verscheen niet. Uit de bioscoopzaal kwamen de indrukwekkende tonen van een groot orkest; ongetwijfeld begon nu de hoofdfilm.

Frans ging naar de portier toe en vroeg: ‘Zijn hier soms een paar... nozemachtige jongelui binnengegaan?’

‘De bioscoop zit tegenwoordig vol met nozems,’ zei de portier treurig. ‘Ik ben een vader, mijnheer, maar ik zal mijn kinderen nooit toestaan dat ze op een gewone avond naar de tweede voorstelling gaan. En als ze ooit een bromfiets krijgen

wil ik niet dat ze er maar doelloos mee rondknetteren. Zo'n ding dient toch alleen om ergens heen te rijden, vindt u ook niet?' Zijn gezicht verhelderde nu hij tegen iemand praten kon. 'Ik werk hier nu wel,' zei hij, 'maar denkt u dat ik ooit naar een film kijk? Welnee! Ik ben voor gezónde ontspanning. Kamperen bijvoorbeeld. Een tentje in de bossen, ver van de bewoonde wereld, dat is je ware! Maar daar zijn die moderne jongelui te lamlendig voor...'

Frans luisterde een poosje naar hem, en intussen keek hij uit naar de Brozem, hoewel hij er zeker van was dat die niet zou komen opdagen. Waarschijnlijk zat hij met zijn vrienden naar de film te kijken.

'Je denkt toch niet dat ik zó lang op je wachten zal,' zei hij boos in gedachten. 'Dat zakje patates is je gegund in ruil voor de lift. Maar verder hoef ik je niet weer te zien – onbeschofte vlegel!'

Hij zei de portier goedendag en liep naar de dichtstbijzijnde halte van de bus naar zijn dorp. Hij was koud en nat en heel ontevreden over zichzelf. In zijn verhalen zou deze avond heel anders zijn verlopen. Alleen, dacht hij, zou ik niet kunnen verzinnen hoe.

DAT WAS TWEE *en nu komt het derde hoofdstuk*